

PRIDELAVA ZDRAVILNIH RASTLIN – ZAKAJ PA NE?

Mag. Nataša Ferant,
Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije

Poznavanje in nabiranje zdravilnih rastlin je v Sloveniji uveljavljeno že od nekdaj. Na osnovi tradicionalnih znanj naših prednikov, ki so izdelovali tradicionalne pripravke iz zdravilnih rastlin (čajne mešanice, mazila, tinkture ...), se na prodajnih policah ponovno pojavlja vedno več tradicionalnih pripravkov. Pred nekaj desetletji je védenje o nabiranju in uporabi zdravilnih rastlin zamrlo, vendar v zadnjem obdobju zopet pridobiva na veljavi, saj so ljudje spoznali, da lahko v naravi najdejo marsikateri odgovor za svoje težave. Zato bi lahko rekli, da je področje zdravilnih rastlin postalo v današnjem življenju popularno. Marsikdo organizira delavnice in izobraževanja na to témo in širi svoje znanje med ljudi. Vse to pa bolj ali manj ostaja na nivoju hobija.

Kaj pa, če bi se kdo želel ukvarjati s pridelavo zdravilnih rastlin?

Kot pri vsaki pridelavi v večjem obsegu se moramo vprašati, kam in za koliko bomo pridelek prodali? Cela pridelovalna in predelovalna veriga s kontrolo in trženjem je že bila vzpostavljena v osemdesetih letih 20. stoletja, vendar je vse to propadlo s propadom jugoslovanskega trga. Trenutno neurejeno tržišče v Sloveniji zaenkrat ne omogoča ekonomske upravičenosti pridelovanja brez pomoči pristojnih ministrstev. Na tem področju ni organiziranega odkupa, zato mora vsak pridelovalec sam poiskati kupca.

Zaenkrat je v Sloveniji samo en večji odkupovalec, ki pa ima za svoje potrebe že svoj krog kooperantov.

Nov veter

V zadnjem času je prišla pobuda s strani MKGP, da vzpostavimo sistem pridelave, predelave in trženja v Sloveniji pridelanih zdravilnih rastlin. Upamo, da bomo znali stopiti skupaj in združiti vse potrebne potenciale v pridelavi, predelavi in trženju. Da bomo za pridelavo uporabili že obstoječo strojno opremo oz. nakupili specializirane stroje za pridelavo in spravilo zdravilnih rastlin znotraj neke skupnosti. Da bomo uporabili razpoložljive sušilnice za hmelj, ki so aktivne le v času obiranja hmelja. Da bomo pridelali takšno kvaliteto, ki bo sprejemljiva za industrijo. To je zelo pomembno, saj ima pri zdravilnih rastlinah pomembno vlogo kvaliteta pridelka in tudi sama vsebnost učinkovin, ki je določena z

Evropsko farmakopejo, kjer je določena obenem tudi dovoljena vsebnost težkih kovin, ostankov pesticidov, prisotnost mikroorganizmov itd. Potrebno je ugotoviti pripravljenost industrije, ki uporablja zdravilne rastline, definirati potrebe po surovinah in njihovi kakovosti ter po nakupu slovenske droge, ki je zaradi razdrobljene pridelave običajno dražja. Kakovostno surovino je potrebno pridelovati iz semena selekcioniranih rastlin (izbor genotipa s kemijskimi lastnostmi, kot jih zahteva trg) ali žlahtnjenih različic.

Pridelava je primerna zlasti v hribovitih predelih, ki so manj primerna za pridelavo poljščin in vrtnin zaradi majhnih parcel (njiv), težjega dostopa itd. V pridelavo in predelavo zdravilnih rastlin lahko vključimo tudi starejše in težje zaposljive osebe, kar je pomemben socio-ekonomski učinek. Ideja pa je zanimiva tudi za večje pridelovalce v nižinskih območjih, vendar si morajo najprej poiskati trg.

Menimo, da so možnosti pridelave zdravilnih rastlin v Sloveniji velike. Če zasledujemo trenutno ponudbo domačih zdravilnih rastlin na stojnicah in v specializiranih trgovinah, vidimo, da v Sloveniji obstajajo naravne danosti, pridelovalni potencial, možnost razvoja izdelkov, predelave in trženja zelišč in njihovih pripravkov. Imamo strokovnjake z izkušnjami na tem področju in ljudi, ki so pripravljeni pridelovati. Zaradi nizkih cen uvožene droge pa je vprašanje, ali se bo kdo sploh opogumil in začel odkupovati slovenske zdravilne rastline, saj so pridelovalni stroški višji od odkupnih cen. Vendar verjamem, da je tudi na tem področju zavel nov veter – veter sodelovanja.

Vrt zdravilnih in aromatičnih rastlin na IHPS je s svojim pridelkom eko semen in sadik osnova za dober pridelek. (Foto: N. Ferant)